

ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ

АДРЕС: УЛИЦА "БРАТЯ МИЛАДИНОВИ" – ЮГ № 50
ТЕЛ.: 0336 / 62201, 62139 ; ФАКС: 0336 / 62872

E: mail obaparv@parvomai.bg
<http://www.parvomai.bg>

ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ

I. КРАТКА ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОБЩИНАТА

Географско положение- община ПЪРВОМАЙ е разположена в най-източната част на Пловдивското поле и Горнотракийската низина, в самия център на Южен централен район и граничи с общини от три области- старозагорска, хасковска и кърджалийска. Територията на общината включва 17 населени места и граничи с общините Братя Даскалови и Чирпан на север, Димитровград и Минерални бани на изток, Асеновград и Садово на запад и Черноочене на юг. През общината преминава един от най-важните трансевропейски международни пътища- първокласен автомобилен път I-8 и трансевропейската ж.п. линия, включваща маршрута София - Истанбул. Автомагистралите " Тракия " и " Марица " са в непосредствена близост до общината и с много добра транспортна достъпност.

Релеф и климат- Ландшафта на община Първомай е с равнинен и хълмист характер, слабо "разчленен" и "заоблен". Около 2/3 от територията в северната част на общината е равнинна . Останалата 1/3 - в южната и югоизточната част - е хълмиста и принадлежи към вдадената към тракийската низина предпланина "Драгойна ", която е част от Новаковския балкан. Тази територия е в землищата на селата Воден, Буково и части от тези на Искра, Брягово , Драгойново и Езерово. Община Първомай попада в единствената зона на пресичане на изолиниите на най-ниските януарски и най- високите юлски температури в Европа, на което се дължат големите температурни амплитуди . Съчетанието на температурите и останалите основни климатични компоненти, води до голямо разнообразие на климатичните характеристики.

Минерални води- Минерална вода "Драгойново" е в списъка към Заповед № РД -882/23.09.2002г. на Министъра на околната среда и водите, За определяне на санитарно - охранителни зони за находища и водовземни съоръжения на минерални води. Водата се характеризира като хипотермална 21° С, слабо минерализирана, , хидро-карбонатна, натриево-калциева и силициева, без санитарно-химични и микробиологични признаци на замърсяване. Бутилирането започва през 2000г. под търговска марка Ice Breatn.

Водни ресурси

Река Марица-една от най-големите реки в страната, пресича общината в землищата на селата Винаца, Градина, Крушево, Добри дол и гр. Първомай.

Река Каялийка-води началото си от община Асеновград, но по-голяма част от нея преминава през общините Първомай и Димитровград. По течението ѝ са разположени четири села на община Първомай - Искра, Брягово, Драгойново и Езерово. Осигурява води за два от големите язовири на общината-язовирите Брягово и Езерово.

Язовир Брягово - с дължина 4 км., се намира е между селата Брягово и Искра. Подходящ е за спортен риболов, за излет и за къмпинг-почивка. Язовир Езерово - разположен над с. Езерово. Използва се за напояване и рибовъдство, подходящ е и за спортен риболов, за излет и за къмпингуване. В праисторическото минало местността е била дъно на голямо езеро и в района на белите камъни / Семер дере/ могат да се намерят вкаменелости на различни водни видове. Тук е намерен уникален скелет на дейнотериум.

Река Чинардере (Яворица) - извира от северното подножие на връх Сини връх (Западните Родопи), преминава и през Горнотракийската низина- през селата Дълбок извор и Поройна и се влива отляво в река Мечка.

Река Мечка- извира от подножието на връх Самантепе, община Асеновград. Влива се в река Марица близо до гр. Първомай, кв. Любеново.

Река Омуровска -Извира от връх "Чакалова поляна" в Сърнена Средна гора, община Братя Даскалови. Влива се в Марица, близо до с. Крушево, община Първомай.

Защитени местности

"Находище на блатно кокиче" с Винаца -обявена със Заповед № 1938 / 03.07.1970г. на МГОПС с площ 18.6 ха. Обхваща част от горски масив, стопанисван от Държавно лесничество - Първомай под контрола на РИОСВ- Пловдив. Промяна в режима на дейностите и актуализация на площта със Заповед №.РД-215 от 12.03.2012 г.,бр. 33/2012 на Държавен вестник 215-2012 г.

ЗМ "Находище на блатно кокиче" с. Градина -обявена със заповед № - 148 /20.03.2006г.на МОСВ с цел опазване на блатно кокиче и крайречна гора от Полски бряст и Летен дъб.

ЗМ "Попова ада" с. Винаца-обявена със заповед № РД -696 / 19.09.2007на МОСВ с цел опазване на вътрешни лонгозни гори край р. Марица, смесени тополови гори край реките, както и за опазване на представителни съобщества и екосистеми от островен тип в поречието на р. Марица с площ 178.867 дка .

Шест села от общината и гр. Първомай попадат в Защитена зона от Натура 2000- "Марица Първомай" с код BG 0002081 обявена със заповед № РД 909/11.12.2008 на МОСВ.

Природна забележителност "Фосилни находки" -обявена със заповед № 36/11.01.1968г. на МГТП с площ 9.100ха , с цел запазване находището на фосилни находки от гръбначни животни, представители на хоботни бозайници. Стопанисва се от общините Първомай и Садово, и ДГС Първомай и Асеновград под контрола на РИОСВ- Пловдив.

Защитени зони са обособени по:

- директивата за местообитанията : Градинска гора;
- директивата за птиците: Марица Първомай;
- директивата по местообитанията: зони от река Каялийка, река Марица, река Мечка, река Омуровска, река Чинардере и части от Средни Родопи (територии от селата Брягово, Буково, Воден, Драгойново, Езерово и Искра).

- Землищата на селата Винаца, Добри дол, Крушево, Караджалово и Градина, община Първомай, област Пловдив, попадащи в защитена зона **BG0000578 „ Река Марица”** , съгласно шестнадесетата актуализация на списъка на териториите от значение за Общността в Континенталния биографски регион (нотифицирано под номер С (2023) 607) по Заповед № РД-728 от 19.08.2024 г. от Министъра на околната среда и водите.

Туристически потенциал, предимства на района за привличане на инвестиции в туризма.

1. Много добри природни дадености- разнообразен релеф, гори, красиви пейзажи, защитени територии, съхранено биологично равновесие.
2. Безопасни планински маршрути, съчетани с водни площи, подходящи за къмпингуване, планинско колоездене конна езда и др..
- 3.Наличие на териториални възможности, терени и сграден фонд, подходящ за адаптиране за нуждите на селския и еко-туризъм.
4. Близко до добре развити транспортни коридори.
5. Липса на съществени екологични проблеми.
6. Богато културно - историческо наследство .

II. Икономическо състояние на Общината

През последните години община Първомай бележи положително икономическо развитие като преобладават микро- и малките предприятия. Доминиращото влияние на микропредприятията е признак за гъвкавост от една страна, но от друга няма водещи средни и големи предприятия които осигуряват стабилност и солидна добавена стойност. Преобладаваща част от предприятията развиват дейност в областта на преработващата промишленост, търговията и услугите, селското, горско и рибно стопанство.

Селското стопанство е традиционно силен отрасъл за общината. Почвено климатичните и хидроложки условия обуславят производството на зеленчуци, технически култури, трайни насаждения и зърнени култури. Голяма част от обработваемите площи са поливни. Животновъдството се развива основно от индивидуални собственици и се отнася към " дребно животновъдство " .През последните години има тенденция за създаване на семейни ферми.

В областта на туризма Общината насочи вниманието си към популяризиране на потенциалните възможности на природната среда, богатото културно – историческо наследство, съхранените традиции, културен живот и др., за да провокира интереса на инвеститорите. В момента на територията на общината действат десет места за настаняване с капацитет от 194 легла.

Напредналите археологически разкопки, наличието на термални минерални извори, възможностите за развитие на екотуризъм провокират в последно време и интересът към разкриването на къщи за гости и в с. Драгойново , но засега няма регистриран обект,а само индикации за това.

Екотуризъм - В общината има много защитени местности,описани по – горе, които съхраняват биоразнообразието и са предпоставка за развитие на този вид туризъм. Освен това, голям потенциал за развитие на туризъм има и в околностите на селата Буково, Драгойново, Искра. Археологическите разкопки, природните дадености, множеството чешми и заслони построени от местните жители /Цвятковата чешма, заслон и чешма „Леденика”, заслона в местността „Делюви кории” и др./, обуславят идеята за построяване на екопътеки .

Селски туризъм – Потенциал за развитие на този вид туризъм са многото необитавани къщи, запазили автентичността си и типичния облик във всяко населеното място. Прави впечатление, че в последните години инвеститорски интерес има към селата, които имат потенциал за развитие и на друг вид туризъм като воден, риболовен, културно- исторически и др.

В с. Брягово, намиращо се на 1-2 км. от яз. „Брягово”, са регистрирани две къщи за гости. Околността около язовира е обособена като зона за отдих с възможности за позициониране на палатков лагер. Ежегодно клубът по Водомоторен спорт организира на язовира състезания и атракции, дори и с национално значение.

Предпоставка за развитие на водния и риболовен туризъм са и многото микроязовири и реките Марица, Мечка, Кайлийка и многото малки рекички които се вливат в тях .

Регион - за да има един обект регионално значение за развитие на туризма, той трябва да представлява завършен туристически продукт. Това обуславя задачата, която са си поставили всички заинтересовани страни в общината, а именно да работят за обособяване и диференциране на туристическите продукти.

Географското разположение на община Първомай, близостта ѝ до големи градове като Пловдив, Хасково, Асеновград благоприятства включването на добре изразени туристически обекти в ЛОКУСИ с различна тематика / Вино, култура, бизнес поклонничество, културно-исторически посещения и др./

Винен туризъм - Винарна „Загрей“ е един добре диференциран завършен туристически продукт. Тя се намира в непосредствена близост до град Първомай на първокласен път I-8 . Построена е през 2004 г. и представлява модерен комплекс с напълно завършен цикъл на производство, започващ от гроздето и завършващ до бутилка вино. Винарна „ Загрей” предлага не само прекрасни червени вина, но и отлични условия за тяхната дегустация. Разполага със 120 хектара лозя, намиращи се непосредствено до винарната.

От 2013 г. всички лозя са сертифицирани за биологично производство. От 2014 г вече се предлагат и първите биологични вина.

Бизнес туризъм – добре развит. В последните няколко години в общината се организират бизнес форуми, в резултат на които общината се посетена не само от български предприемачи, но и от бизнес делегации от Турция, Гърция, Беларус, Йордания, Китай и др. На форумите се организират изложби като „Произведено в Първомай”, „Произведено в Регион „Тракия”“ и други мероприятия свързани с културата и обичаите в общината и региона. Започна функционирането на Ритейл парк Първомай, което създаде предпоставки за разширяване на бизнес средата, а гражданите получиха нов център за отдих.

Културно-познавателен туризъм - дава възможност на посетителите да придобият познания в областта на традициите, навиците и обичаите на местното население, да се докоснат до паметници датиращи от времето на траките.

С най-голям потенциал за развитие на културно исторически туризъм е районът около селата Езерово - Драгойново - Буково.

В района на с. Езерово е открит прочутия Езеровски пръстен и уникален скелет на динозавриум.

Тракийската крепост на връх Драгойна е добре позната на българската и международна научна общност , но все още слабо позната сред масовата публика. Мащабът на археологическите разкопки, вече привлича специализирани туристи, които ги посещават и се наслаждават на природните дадености на района. Амбицията на общината е през следващия програмен период тази част на общината да стане привлекателна туристическа дестинация. Има реална възможност за свързване на тази част на общината със вече изградените екопътеки в община Минерални бани.

В района на селата Драгойново и Буково са запазени и едни от най-старите останки в района и страната на скални гробници, култови ниши, винарни (шарапани) и др. Популярни са и пещерите-утроби (Жълтата пещера- Буково), скалните храмове (Храм на Слънцето- Буково, скален параклис „Свети Петър” - Драгойново) и т. нар. Буковския лъв- изображение на лъв, посветено на 1300 годишнината от основаването на България. Буково е най-старото запазено име на селище в района, било е крепост и епископски център от Първата българска държава – около IX в.

Край с. Искра са открити следи от древни селища (вероятно от тракийско време), от Първата и Втората български държави. В местността Големия хасар са открити следи от църква, принадлежаща на епископията в Буково.

Край с. Татарево, в местността „Константин и Елена”, са намерени интересни археологически находки – бронзова тракийска ризница от VI в. пр.н.е., статуя на гладиатор тракиец от I-II век, следи от тракийско селище.

В местността „Чолак баир“ край Първомай са намирани находки, предимно керамика от преди 6-7 хиляди години. Оттук е и експонирания в Археологическия музей в Пловдив реставриран макет на праисторическа пещ.

Определен интерес представляват и най-старите църковни храмове в общината – тези в Брягово с килийното училище към него, в Първомай /църквата Св. Димитър/, в с. Драгойново, както и множеството параклиси.

Жителите на общината пазят традициите и обичаите на родния край с множеството възстановки, организирани от читалищата и кметствата във връзка с различни празници като: Бабинден, Трифон Зарезан, Лазаровден, Ден на християнското семейство и др.

Във всички населени места се провеждат общоселски събори, свързани с почитането на различни светци като например: Св. Константин и Елена в с. Татарево, Спасовден в с. Дълбок извор и кв. Любеново, Петровден в кв. Дебър, с. Буково, с. Драгойново и с. Езерово и др.

Общината има 16 читалища и към всяко има самодеен колектив.

Ловен туризъм

Ловният туризъм е вид специализиран туризъм, чиято основна туристическа услуга е създаване на условия за ловуване. На територията на община Първомай функционират Ловно-рибарско дружество „Марица” и ТП „Държавно ловно стопанство- Тракия”, пряко ангажирани с осигуряването на условия за този вид туризъм в национален и международен план. Формирани са 24 ловни дружинки, чиито членове са около 1200.

Популярни са много местности по различните населени места, където се развива ловния туризъм. Ловни дестинации за местен, дребен, полезен и прелетен дивеч са обособени в землищата на Бяла река, Дебър, Искра и Брягово.

Организиран ловен туризъм се провежда в участък Градина.

Природни забележителности/ресурси

Природни ресурси са ресурсите, които се срещат естествено в околната среда в естествена форма. Те са сравнително непокътната от човечеството и се характеризират с голямо биоразнообразие, съществуващо в различни екосистеми.

Всяко от селищата в региона има своите природни ресурси и тяхното популяризиране (и опазване) е от значение за цялостния туристически облик. Популярни са местностите: Божур поляна, Янина чука, Делюви курии, Герген дере (Буково-драгойново), Пръшляка (Искра), Водопада (Брягово), Черната скала (Воден), Пърженака (Езерово), Трите могили (Татарево), Панталеймон (Дебър) и много други.

Основен организатор на мероприятията, включени в Културния календар на общината е ОНЧ „Св.Св. Кирил и Методий – 1894 г”, Много от мероприятията са се превърнали в традиция и интересът към тях расте. Показател за това е голямата посещаемост от гости на града, чуждестранни гости, делегации от побратимени общини, Такива мероприятия са:

„ ПРАЗНИК НА ВИНОТО И ВИНОПРОИЗВОДСТВОТО ”
„ 1-ВИ МАЙ- ПРАЗНИК НА ГРАДА”
„ МАЙСКИ КУЛТУРНИ ТЪРЖЕСТВА”
THE DOG SHOW / Киноложка изложба/
„ПРАЗНИК НА ТРАКИЙСКАТА НАРОДНА МУЗИКА И ПЕСЕН”
ТРАДИЦИОНЕН ЕСЕНЕН ПАНАИР
ОКТОМВРИЙСКИ ЛИТЕРАТУРНИ ПРАЗНИЦИ И ДР.

III. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ НА ПРОГРАМА-2025 година

Програмата отразява общинската политика за развитие на туризма на местно ниво, съгласно чл.11 от Закона за туризма и е съобразена с целите и приоритетите на ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ за периода 2021 – 2027 г

Програмата систематизира дейности, чиято реализация ще доведе до създаване на среда за развитие на устойчив туризъм и за постигане на част от стратегическите цели. Тя включва съвместни действия на всички заинтересовани от развитието на туризма страни с цел ефективно оползотворяване на местните ресурси, целенасочено насърчаване на частната инициатива и привличане на външни инвестиции.

Програмата е отворен документ, който периодично може да бъде допълван, съобразно евентуални промени в политиката на общината и националното законодателство.

IV ЗАДАЧИ

Задачите, които предстоят за решаване за да се превърне туризма в значим за общината икономически отрасъл, са:

1. Изграждане на позитивен имидж на община Първомай като привлекателно място за туризъм – популяризиране на потенциалните възможности, природна среда, културно-историческо наследство, богат културен живот и съхранени традиции;
2. Изготвяне на туристическа карта на селищата на територията на общината – отбелязване на потенциални туристически обекти.
3. Диференциране на предлаганите туристически продукти с цел самостоятелно предлагане или включване в ЛОКУСИ с различна тематика;

4. Разработване на постоянно действащ механизъм за обмен на информация, обсъждане на идеи и планиране на общи инициативи и дейности за развитие на туризма в общината, включващ всички заинтересовани страни;
5. Организиране и провеждане на информационна кампания за популяризиране възможностите за развитие на туризма ;
6. Активна политика към възпитанието на младите хора в общината с цел повишаването на екокултурата, окуражаването и подкрепата на всички мероприятия по опазването на околната среда, паметниците на културно-историческото наследство и фолклора.

V МЕРОПРИЯТИЯ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ 2025г.

	МЕРОПРИЯТИЯ / ДЕЙНОСТИ	ОРГАНИЗАЦИИ	ФИНАНСИРАНЕ
I	Да се изгради позитивен имидж на Общината, като място предлагащо условия за развитие на туризма.	Община Първомай ТД „ Траки -Първомай“ ТД „ Драгойна” ЛРД Спортни клубове Читалища Местен бизнес	Общински бюджет дарения
1	Диференциране на туристически атракции на територията на общината като: 1.1 Изготвяне на електронен каталог,включващ снимки и кратко описание на: -Исторически и природни забележителности - църкви и параклиси - традиционни културни мероприятия - места за настаняване 1.2 Създаване на туристическа карта на община Първомай	Община Първомай Неправителствени организации граждани	Общински бюджет
2.	Реклама чрез средствата за масова информация и участие в регионални и национални рекламни туристически издания и сайтове		Общински бюджет
3.	Популяризиране на културния и спортен календар на общината		Общински бюджет
4.	Организиране на бизнес форуми и срещи с цел популяризиране на местното		Общински бюджет

	производство		дарения
5.	Ползотворно сътрудничество на общината с други общини в областта на бизнеса ,спорта , културата		Общински бюджет дарения
II	Общи инициативи и мероприятия на всички заинтересовани страни имащи отношение към развитие на туризма		
1	Членство в Организация за управление на Туристически район „ Тракия“		Туристически данък
2.	- Подпомагане дейността на археолозите - Проучване на възможности за включване на археологическите разкопки около връх „Драгойна „ в списъка на недвижими културни ценности с национално значение / Съгласно Законът за културното наследство/	Археолози Община Първомай Местен бизнес	Общински бюджет Дарения
3.	Подпомагане на ТД „ Траки –Първомай“ -за развитие и популяризиране на пешеходния планински туризъм -за поддържане и почистване на планинските пътеки	Община Първомай ТД „ Траки – Първомай“	Общински бюджет
4	Подпомагане дейността на спортните организации и клубове -При организиране на масови спортни прояви и празници	Община Първомай Спортни клубове Местен бизнес	Общински бюджет Дарения
5.	Подпомагане дейността на читалищата: -при провеждане на мероприятия включени в културния календар на общината -организиране на общоселски събори и др.	Община Първомай НЧ „СВ.СВ. Кирил и Методий-1894“ Читалища кметства	Общински Бюджет Дарения
III	Проследяване и спазване на нормативните актове отнасящи се до туризма	Община Първомай Консултативен съвет ОЕККТО	

	-Категоризиране на нови и прекатегоризиране на съществуващи туристически обекти съгласно Закона за туризма		
IV	Участие в европрограми		
1	Кандидатстване в европрограми за изграждане на екопътеки и развитие на музейното дело	Община Първомай ТД „Траки –Първомай“ ТД „Драгойна” ЛРД Фирми,специализирани в тази област	еврофондове

VI ФИНАНСОВО ОСИГУРЯВАНЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ ПРЕЗ 2025г. – утвърдено с Решение № на Общински съвет гр. Първомай

1. Приходната част на програмата за развитие на туризма в община Първомай за 2025г е в съответствие с чл. 60 ал. 1 от Закона за туризма
2. Приходите от туризъм се разходват за мероприятия, включени в годишната програма за развитие на туризма в община Първомай- съгласно чл.11 ал.1 и ал.2 от Закона за туризма

ПЛАН – СМЕТКА

ЗА ИЗРАЗХОДВАНЕ НА СРЕДСТВА ЗА ТУРИЗЪМ ПРЕЗ 2025г.

ПРИХОД			РАЗХОД		
№	Вид	Годишен план, лв	№	Вид	Годишен план, лв
1	От категоризации	2 000	1	Дейности, свързани с развитието на туризма на местно ниво- информационни табели, екопътеки и т.н.	950
2	От туристически данък	1 300	2	Организиране на масови спортни и туристически празници Зимен празник	16 800
3	Други общински средства/ по бюджет 2025г.	15 527	3	Членство в „ Тракийски туристически район“	1 077
	ОБЩО	18 827			18 827

Забележка : отчитат се само как са изразходвани средствата от туристически данък

Програмата е приета с Решение № 206/27.03.2025 г. по Протокол № 19 на Общински съвет гр. Първомай

СВЕТОЗАР СЛАВЧЕВ...../П/.....

ПРЕДСЕДАТЕЛ ОБЩНСКИ СЪВЕТ